

De Vergadering van Gelovigen

Bijdrage van Henk P. Medema
zaterdag, 16 juni 2007

Steeds vaker ontmoeten we in de buurt, op het werk, op school of bij de sport mensen die gelovig zijn, maar lid van een ander kerkverband. Waar de oudere generatie wel weet of denkt te weten waar een kerkverband voor staat, zien we bij de jongeren dat ze vaak geen enkel idee hebben wat de kenmerken zijn van broeders en zusters in andere kerken. De komende tijd willen we daarom in het Kerkblad voor het Noorden een serie artikelen plaatsen waarin we vertegenwoordigers van andere kerken aan het woord laten. Wat geloven en belijden zij? Wat zien zij als de punten waarop hun kerk zich het duidelijkst onderscheid van andere christelijke geloofsgemeenschappen? Deze week de Vergadering van Gelovigen.

Een kerk zonder naam, zonder leden, zonder organisatie, zonder dominees – een kerkgenootschap dat eigenlijk niets wil zijn. Maar wat was het dan, wat is het, en wat is het geworden? Enkele notities over 'de Broeders'

Sommige kerkgenootschappen hebben een merkwaardige naam; 'de vergadering' klinkt raar. Toen onze kinderen klein waren, praatten ze wel eens argeloos over het feit dat zij 'naar de vergadering [van gelovigen]' gingen, waarop een vriendje of vriendinnetje even argeloos antwoordde: mijn papa gaat ook wel eens naar een vergadering. Is de 'Vergadering van gelovigen' eigenlijk wel een kerkgenootschap? Ze doen daar met z'n allen verschrikkelijk z'n best om het niet te zijn. Zijn ze het stiekem toch? Eigenlijk zijn de 'Broeders', zoals een geschiedschrijver uit eigen kring zei, 'één van de best bewaarde geheimen van de kerkgeschiedenis'. 'Broeders', óók al zo'n nietszeggende naam waarmee ze wel worden aangeduid. Toch: alleszeggende namen, omdat daarin het geheim schuilt waarmee het allemaal begonnen is, in de loop van de negentiende eeuw in Engeland, Duitsland, Frankrijk, Nederland – en nog tientallen andere landen in de hele wereld. De 'Broeders' wilden helemaal niets zijn, behalve wat de Schrift zegt dat wij allemaal als gelovigen zijn: de Kerk, 'dewelke is een heilige vergadering der ware Christgelovigen'. Dat is het, dat is alles. Vooral geen naam, geen denominatie, geen kerk, zelfs het woord 'gemeente' werd niet als kerkelijke aanduiding aanvaard. We willen niets zijn als 'broeders' (en zusters). Geen dominee, geen ambten, geen leden, dus officieel geen ledenadministratie, geen telling van plaatselijke afdelingen, geen landelijke organisatie – tot op de dag van vandaag niet. Daarom is ook het avondmaal voor de 'Broeders' zo'n aangelegen punt, want daarin wordt nu juist de gemeenschap van alle gelovigen in Christus zichtbaar. Alles wat we meer zijn of doen dan dat, is teveel, alles wat we minder zijn of doen dan dat, is te weinig.

Ontstaan

Wanneer begon het? In de negentiende eeuw, ruwweg tussen 1827 (Engeland) en 1857 (Nederland). Waar is het begonnen? De kerkhistorici noemen namen (John Nelson Darby, George Müller, William Kelly, Carl Brockhaus, H.C. Voorhoeve) en plaatsen (Dublin, Plymouth, Bristol, Elberfeld, Rotterdam). Maar zoals zoveel bewegingen in de kerkgeschiedenis begon het op allerlei plaatsen tegelijk, in verschillende vormen, maar allemaal met bijna hetzelfde stukje openbaring, licht dat van Boven kwam. Een besef dat de kerkmuren te hoog en de organisaties allemaal veel te ingewikkeld waren. De eenvoud van de kern, waar het allemaal om ging: gewoon bijeen zijn waar Jezus, de Heer, in het midden is. Zo paste het ook heel goed in wat er in Nederland gebeurde in de tweede helft van de 19e eeuw. In het Reveil zocht en vond men elkaar, andere christenen over de muren van de kerken heen, bijvoorbeeld in de Vereniging van Christelijke Vrienden. Maar ook het zoeken van verloren mensen in de wereld via nieuwe methoden. Zoals bijvoorbeeld bij de evangelisatiesamenwerking in de Vereniging tot Heil des Volks (ds. J. De Liefde), waar colporteurs werden uitgezonden om langs de huizen te gaan en persoonlijke contacten met de mensen te zoeken.

De samenkomsten

Wie de samenkomsten van de 'vergadering' bezoekt, mist onmiddellijk een voorganger of predikant: dat ambt (er)kent men principieel niet. De gang van zaken tijdens de dienst is niet van te voren geregeld. Alle broeders mogen een lied opgeven, een gebed uitspreken, een getuigenis geven, een bijbelgedeelte voorlezen, een kortere of langere toespraak houden, het avondmaal bedienen. In sommige gemeenten hebben ook de zusters de vrijheid tot het opgeven van liederen, het uitspreken van gebeden en het geven van een getuigenis. Elke zondag wordt avondmaal gevierd. De doop geschiedt door onderdompeling.

De voortgang

Hoe is het de 'Broeders' de afgelopen anderhalve eeuw gegaan? Eigenlijk niet zo goed: precies ten aanzien van de twee uitdagingen waar ze zich aan gewaagd hadden, de eenheid van de Gemeente en de openheid van de bediening van de Geest, hebben ze ernstige problemen gekregen.

Wat de eenheid betreft: er zijn vooral in het buitenland, maar ook in Nederland, nogal wat scheuringen geweest. De scheiding tussen open en gesloten broeders is in 1995 geheeld, maar er zijn tal van losse gemeenten die buiten deze eenwording gebleven zijn. Gelukkig is er een brede stroom waarin hernieuwde eenheid gezocht wordt met alle kinderen van God

Wat de openheid van de bediening van de Geest betreft: er zijn allerlei stilzwijgende regels en tradities ontstaan die de oorspronkelijke vrijheid beknot hebben. In de laatste jaren is er een vernieuwingsbeweging ontstaan in de zg. Betteld-

conferentie (tegenwoordig BetEl-conferentie, onder leiding van Willem Ouweneel, Henk Medema en anderen), maar in veel gemeenten blijft de traditionele lijn bestaan.

Situatie van dit moment

Op dit moment zijn er in Nederland ruim 110 gemeenten, in grootte variërend van enkele tientallen tot twee- à driehonderd 'leden', en met een totaal van vermoedelijk iets minder dan 10.000 leden. Exacte getallen zijn niet bekend.

Er is geen centrale organisatie. Uitgeverij Medema, hoewel de laatste jaren steeds ruimer geworden in geestelijke bandbreedte, stelt zich nog steeds ten dienste van de 'vergaderingen'. De meer gesloten vergaderingen worden bediend door uitgeverij 'Uit het Woord der Waarheid' te Aalten. Er is wereldwijd tamelijk veel zendingsactiviteit.

Een vooraanstaand vroeger 'lid' van de 'Vergaderingen' heeft terecht de opmerking gemaakt: de 'Vergadering' is een goede plek om uit te komen. Daarmee bedoelde hij: je komt in de brede evangelicale wereld overal mensen tegen die ook temidden van de 'Broeders' zijn opgegroeid, en die nog steeds de goede dingen met zich meedragen die ze daar ontvangen hebben, met name de oriëntatie op de Bijbel, de eerbied voor de dingen van God, liefde voor de Heer Jezus, en openheid voor de leiding van de Geest.

Vaassen

Henk P. Medema

Mr Henk P. Medema is uitgever en publicist.